

# Förslag på litteraturuppgifter

Projektet Lukuinto–Läsiver  
2020–2022

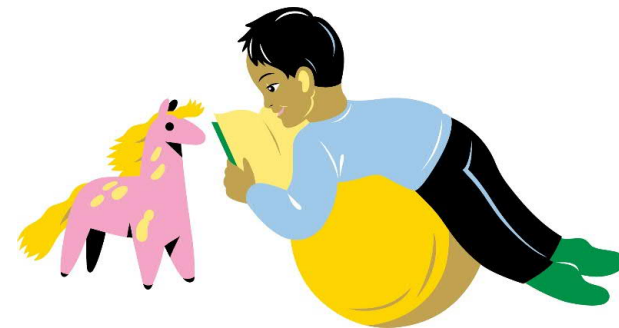
Helsingfors



# Emotionella färdigheter och växelverkan

# Gör "Se det goda" glasögon

- Gör glasögon av papper, papp, något annat – glasögon genom vilka det är enkelt att se det goda hos varandra och varandras styrkor.
- Titta på varandra genom dessa glasögon/linser – vad upptäcker ni hos varandra?
  - Vilka vänligheter kan ni säga och göra till varandra?
  - Kunde ni alltid ha era Se det goda! ögon på er?
- Dokumentera detta arbete på valbart sätt och samla ihop på något sätt allt gott ni ser runt omkring er, hos varandra och i t.ex. de böcker ni läser.
- (Källa: Huomaa hyvä! – vahvuusvariksen tarinakirja av Lotta Uusitalo och Kaisa Vuorinen)



# Vänskap

- Hur många ord kommer ni på som betyder "vän"?
- Gör en vänbok (rita, måla, skriv), där alla i gruppen får fylla i sina:
  - Favorit saker, favorit smaker, superkrafter, styrkor, positiva sidor etc.
- Ta reda på ordet för "vän" på olika språk och gör en lista!
- Fundera även i vilka länder språket talas och var de finns på kartan/i världen.
- Skriv vänskapsmeningar på små lappar - det kan vara uppmuntrande meningar eller små komplimanger. Lägg lapparna i en burk. Plocka en lapp att ge i present åt den som behöver!



# Att namnge och tala om känslor

- **Gör burkar** i olika färg av papper, kartong, mjölkburkar, glasburkar eller dylikt som ni samlar roliga, glada, tråkiga, sorgsna, ilska (välj några) känslor saker/sånger/böcker etc. i.
- Ni kan göra det som riktiga saker eller ritade eller skrivna på lappar. Eller kanske kan burkarna vara på er iPad och så tar ni foton på dessa saker och sätter dem i burkar (mappar).
- Fundera på vad det är som gör saken/sången/boken rolig, glad, tråkig, sorgsen, reflektera även över om alla upplever det på samma sätt.
- Diskutera tillsammans och dokumentera processen.



# Mångfald

# Huvudpersoner och/eller huvudkaraktärer

- Vad är en huvudperson/karaktär?
- Vem är din favorit huvudperson/karaktär?
- Rita, skapa din egen favorit huvudperson/karaktär (bok, film, barnprogram, spel)
  - berätta dess berättelse eller
  - presentera dem som i en vänbok (äldre kan skriva själv, fast på maskin)
  - rita bilder på huvudpersonerna och gör ett kollage som ett klassfoto, något annat sätt
  - eller presentera dem i form av ett diagram
- Undersök genom att lista, föra statistik på huvudpersonerna i de böcker som ni läser:
  - hur många olika kan ni hitta? (flickor, pojkar, djur (vilket), annat?)
  - hurdana egenskaper har de?
- Hurdana "vänpar eller par" finns det i böckerna ni läser (t.ex. Lasse och Maja)



# Vem är jag?

- Gör en skattkarta över dina egna styrkor, drömmar, saker som intresserar dig
- Rita, klipp från tidningar, skriv ut bilder från internet (kom ihåg webbetiketten) med vars hjälp barnen kan svara på t.ex. följande frågor:
  - vem är jag?
  - hurdan är jag?
  - vad får mig ivrig?
  - vad intresserar mig?
  - vad är jag bra på?
  - vilka är mina styrkor?
  - vad har jag för hobbyn?
  - vad vill jag lära mig mera av/om?
- Gå igenom arbetena tillsammans, så att var och en får presentera sitt arbete. Öva samtidigt på att ge positiv feedback till kompiserna.



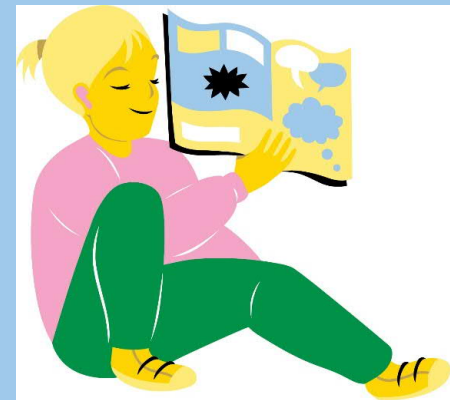


# Rita/skapa era familjer

- Fundera hur barnens familjer ser ut?
  - Vem hör till familjen?
  - Hur många syskon har du?
  - Bor alla hemma hos dig?
  - Är du yngst, äldst eller i mitten av barnen i din familj?
- Är en familj de som bor i samma hus?
  - Hur är det om man har två hem?
  - Hör alla då till min familj?
  - Kan man ha familjemedlemmar som inte bor i samma hem?
  - Hur är det med mor- och farföräldrar, hör de till din familj.
- Har ni husdjur, hör de till familjen?
- Vad annat diskuterade ni?
- Dokumentera processen.



# Dikter och poesi



## Hitta på en egen dikt

- Hitta på egna meningar enligt mönstret – ”Som en \_\_\_\_\_ utan\_\_\_\_\_”. Om ni är riktigt skickliga kanske ni kan para ihop meningarna två och två så att de rimmar som i dikten.
- Rita en egen illustration till dikten.
- (källa: Rassel prassel puss – [pedagogiskt material](#)) kolla materialet för flera tips för arbete med dikten.



# Att arbeta med en och samma dikt på flera sätt

Läs (rymiskt) en för barnen bekant dikt och fundera sedan tillsammans hurdana rörelser ni kunde göra till dikten.

Hur skulle den bekanta dikten se ut som bilder? Spjälk upp dikten i mindre delar och rita/måla de olika delarna av dikten, ni kan göra det enskilt eller tillsammans. Synliggör den illustrerade dikten i lärmiljön

Öva er på olika textgenren genom att förvandla den bekanta dikten till exempel till en berättelse, nyhet eller serie.

Gör en tokrolig version av den bekanta dikten. Genom att byta ut några av diktens ord förändras hela diktens innehåll, ni kan till exempel pröva på att byta ut diktens substantiv, verb eller adjektiv till nya.



# På jakt efter ord till en dikt

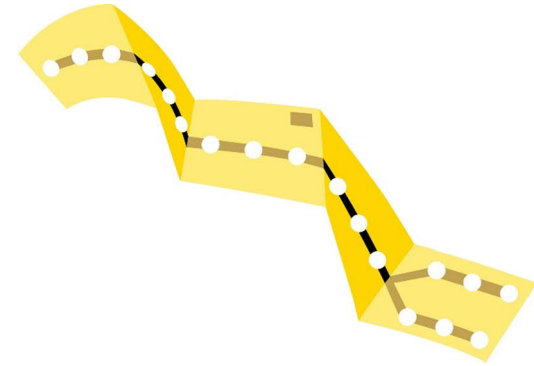
Gå på utfärd i närmiljön och leta efter ord.

Ta med en korg, en påse, pappersslappar, pennor och/eller lärplattan samt matsäck.

Bestäm tillsammans runt vilket tema ni samlar era ord: fåglar, insekter eller växter.

Bestäm tillsammans om ni vill samla på adjektiv eller verb som har med temat att göra. Om ni till exempel samlar verb som har med insekter att göra kan ni fundera på hur låter de? Hur rör de sig? (kryper, krälar, flyger etc.)

Skriv ner era ord, lägg dem i korgen eller påsen och ta med dem tillbaka för fortsatt arbete med dem. Fira alla ord ni hittat med att avnjuta er matsäck. Skriv dikter med hjälp av orden när ni kommer tillbaka till daghemmet eller skolan. Presentera era dikter för varandra.



# Natur och miljö

# Måla, rita, skapa ditt favoritskogsdjur

- Bekanta er med skogens olika djur med hjälp av böcker
- Fundera på vilka djur som bor i skogen, hur de ser ut och vad som kännetecknar dem, är de stora eller små, snabba eller långsamma, lever de ensamma eller i flock, hur de rör sig etc.
- Välj varsitt favoritdjur, som ni ritat eller målat en bild av, gör ett skogscollage på alla djur ni skapat.
- Hitta på en kort berättelse om djuret, som läraren kan skriva ner och läsa för de andra
- Gör en dramatisering av den påhittade berättelsen
- Dokumentera processen och fundera hur ni kan synliggöra resultatet.
- <https://www.naturochmiljo.fi/naturskola/vara-naturskolor/naturskolan-uttern/>



# Gör en karta

- Rita, skapa, måla en karta över valbart område (daghemmet, er närmiljö, en miljö från någon bok ni läst, fantasikarta, skattkarta).
- Titta på olika kartor: stadskartor, kartor på Finland, Europa, världen (jordglob), sjökort, fantasikartor, vägkartor, terrängkartor etc. (utnyttja kartböcker).
- Till vad behövs en karta? Vad finns på kartan? Vad är viktigt att få med?
- Dokumentera processen på valbart sätt.



## TIPS på böcker:

- Här några kartböcker på [Helmet](#) (alla lämpar sig kanske inte, men några såg barnvänliga ut).
- **Kartor och kartritning**/Deborah Chancellor; översättning: Olle Sahlin



# Skapa era egna hus och konstruera er egen stad

- Fundera i hurdana hus ni bor?
  - Hur många olika slags hus?
  - Hur många våningar?
  - Vem bor i det högsta huset, vem i det lägsta.
- Vad heter din gata (adress), har ditt hus något nummer?
- Vad står det på er postlåda/lucka?
- Här kan involvera familjerna om ni vill?
- Gör ett diagram på valbar sak (hurdant hus, hur många våningar, hur många rum i hemmet, vilka bokstäver efternamnen börjar på? etc.)
- Fundera hur ni vill dokumentera processen och hur den färdiga "produkten" ska se ut?



# Bildläsning

# Titta på bilderna och låt barnen berätta och beskriva dem i lugn och ro

## Tips på hur ni kan behandla bilderna

- Fördjupa er i lugn och ro i varje bild
  - Koncentrera er på det som sker på bilden
  - Beskriv bilderna mångsidigt och så mycket som möjligt: Vad sker på bilden? Vad händer sedan? Vad ser du som får dig att säga/tänka så? Vad mera kan vi se/hitta?
  - Du kan hjälpa barnen att berätta med att fråga eller låta barnen berätta fritt?
  - Du kan upprepa barnens observationer
  - Försök att inte poängtera/understryka din egen tolkning > alla ser bilderna utifrån sin utgångspunkt/ sitt utgångsläge
  - Kom ihåg att tacka barnen
- (Källa: Sanna Pellicioni: Meidän piti lähteä)

